

Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru Adroddiad Blynyddol 2017 – 2018

Cynnwys

Rhagair		3
Adran 1	Amdanom ni	5
Adran 2	Perfformiad a Chynnydd	8
Adran 3	Ein Cwsmeriaid	24
Adran 4	Blaenoriaethau Busnes	25
Adran 5	Gwariant	26

Rhagair

Dyma fy mhymthegfed Adroddiad Blynyddol fel Llywydd Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi sylw i'r cyfnod rhwng mis Medi 2017 a mis Awst 2018.

Yn ystod y flwyddyn, cawsom 125 apêl a 17 hawliad. Mae hyn yn 8% o gynnydd ar gyfer hawliadau a 13% o ostyngiad ar gyfer apelau o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Nid yw hyn yn syndod i mi gan fod peth nerfusrwydd ynghylch y ddeddfwriaeth newydd ym maes Anghenion Dysgu Ychwanegol a gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 24 Ionawr 2018.

Ar 24 Ebrill 2018, cefais fy nghyfarfod blynyddol gyda'r Gweinidog Addysg, Kirsty Williams AC. Fel yn y gorffennol, bu hyn yn gyfle defnyddiol i drafod anghenion y Tribiwnlys ac unrhyw bryderon at y dyfodol. Holodd y Gweinidog pam fod nifer yr achosion wedi'u caniatáu mor uchel a gofynnwyd beth y gellid ei wneud i helpu i fynd i'r afael â'r duedd hon. Awgrymais y dylid cynnal diwrnod penodedig o hyfforddiant penodol i bersonau enwebedig o awdurdodau lleol. Teimlai'r Gweinidog y gallai hyn weithio'n well ar sail ranbarthol. Byddai hyn yn anodd i'r Tribiwnlys ei drefnu a byddai iddo oblygiadau o ran costau. Fodd bynnag, rwyf yn rhoi ystyriaeth bellach i'r mater hwn ac yn ystyried a allwn drafod y mater ymhellach yn ein grwpiau defnyddwyr. Eglurais wrth y Gweinidog ein bod wedi bod yn treialu gwrandawiadau papur ar gyfer gwrandawiadau gwrthod asesu a gwrandawiadau gwrthod datganiad, lle'r oedd pob parti yn cytuno i wrandawriad papur, croesawyd y dull gweithredu hwn gan y Gweinidog. Fel y bydd llawer ohonoch yn gwybod, daeth ein cynllun peilot ar wrandawiadau papur i ben ym mis Mehefin 2018. Mae'n bleser gennyf ddweud wrthyfch bod y cynllun peilot wedi bod yn llwyddiant ac rydym bellach yn cynnal gwrandawiadau papur ar gyfer pob apêl gwrthod asesu a gwrthod datganiad, oni bai bod y partiön yn gwrthwynebu. O ganlyniad i hyn, ildwyd mwyafrif helaeth y gwrandawiadau hyn gan awdurdodau lleol cyn iddynt fynd yn eu blaen, gan arwain at gynnal dim ond 2 wrandawriad papur.

Roedd pryder yn sgil cyflwyno Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) y byddai cynnydd yn nifer y gwrandawiadau ar gyfer y Tribiwnlys.

O gofio hynny, cynhaliwyd ymarfer recriwtio drwy'r Comisiwn Penodiadau Barnwrol (JAC) a arweiniodd at benodi 2 gadeirydd cyfreithiol yn llwyddiannus ym mis Mawrth 2018. Hefyd, cymerodd y Tribiwnlys ran mewn ymarfer rhannu aelodau, ar y cyd â thribiwnlysoedd eraill yng Nghymru. Arweiniodd hynny at benodi 2 gadeirydd cyfreithiol arall ym mis Gorffennaf 2018. Mae pob penodiad newydd wedi cymryd rhan yn llwyddiannus yn ein cwrs sefydlu, a chyfnod o arsylwi gwrandawiadau. Mae'r holl benodiadau newydd bellach yn gallu cadeirio gwrandawiadau Tribiwnlys.

Roedd y flwyddyn hon yn eithriadol o brysur i aelodau'r Tribiwnlys ac yn arbennig ar gyfer y Weinyddiaeth. Oherwydd salwch ac ambell ddyrchafiad, roedd yr Ysgrifenyddiaeth yn brin o staff am gyfnod o amser. Llwyddodd y Tribiwnlys i barhau i reoli ei lwyth gwaith diolch i waith caled ac ymroddiad y staff. Roeddem yn drist iawn i ffarwelio â pherson fu'n aelod o'r Ysgrifenyddiaeth am amser maith, a gafodd ddyrchafiad ddiwedd y llynedd. Rydym yn dymuno pob llwyddiant iddo yn y swydd newydd. Recriwtiodd Uned Tribiwnlysoedd Cymru ddau aelod o staff newydd i'r Ysgrifenyddiaeth i ategu'r tîm presennol.

Rwy'n ymwybodol, gyda'r newidiadau i'r Cod Ymarfer a Rheoliadau newydd i'w hystyried yn ystod y deuddeg mis nesaf, y bydd cael cadeiryddion, aelodau a gweinyddiaeth gref ac ymroddedig yn bwysicach nac erioed. Rwy'n hynod ffodus o gael tîm mor ymroddgar sydd mor gefnogol ac yn barod i wynebu'r heriau newydd sydd i ddod yn ystod y deuddeng mis nesaf.

Rhiannon Walker

Llywydd Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru

Adran 1 – Amdanom ni

Yn yr adran hon, ein:

- Sail TAAAC
- Swyddogaeth TAAAC
- Rheoliadau TAAAC
- Proses TAAAC
- Aelodau TAAAC
- Penodiadau
- Hyfforddiant
- Cysylltu â TAAAC
- Defnyddio TAAAC

Sail TAAAC

Mae Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru (TAAAC) yn dribiwnlys annibynnol a gafodd ei sefydlu yn 2003, dan Adran 333 (1ZA) o Ddeddf Addysg 1996. Mae TAAAC, aelodau ei dribiwnlysoedd a'u penderfyniadau yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol (Allau) ac mae ein penderfyniadau yn gyfreithiol rwymol. Llywodraeth Cymru sy'n ariannu TAAAC a'i gefnogaeth weinyddol.

Ers mis Ionawr 2015, mae plant a phobl ifanc wedi gallu cyflwyno eu hapêl neu hawliad eu hunain i TAAAC, hawl newydd nad yw'n effeithio ar hawliau presennol rhieni na gwarcheidwaid i gyflwyno apêl i TAAAC. Cyflwynwyd yr hawl newydd hwn gan Fesur Addysg (Cymru) 2009 a ddiwygiodd ddarpariaethau dan Ddeddf Addysg 1996.

Swyddogaeth TAAAC

Mae TAAAC yn gwrandao ac yn penderfynu ar apeliadau sy'n ymwneud â phlant ag anghenion addysgol arbennig. Rhieni sy'n gwneud yr apeliadau, sydd yn erbyn rhai penderfyniadau penodol y mae'r ALI wedi'u gwneud ynglŷn ag addysg plentyn. Mae TAAAC hefyd yn gwrandao ar hawliadau sy'n ymwneud ag achosion honedig o wahaniaethu ar sail anabledd mewn ysgolion yng Nghymru.

Rheoliadau TAAAC

Mae TAAAC yn gweithredu yn unol â'i reoliadau gweithdrefnol a deddfwriaeth gysylltiedig arall. Mae'r rheoliadau'n sicrhau bod bob achos a glywir gan TAAAC yn cael ei drin yn deg, yn gyson, yn brydlon ac yn gyfiawn. Maent yn sicrhau bod pawb sy'n dod gerbron TAAAC yn deall yn glir y camau mae'n rhaid iddynt eu dilyn er mwyn cyflwyno ffeithiau'r anghydfod a'r dadleuon perthnasol yn effeithiol i TAAAC. Maent hefyd yn sicrhau bod pob parti mewn achos yn deall dadleuon y parti arall ac yn gallu ymateb iddynt.

Mae gweithdrefnau TAAAC yn cael eu rheoli gan y ddeddfwriaeth ganlynol:

- Rheoliadau Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru 2012
- Deddf Addysg 1996
- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Mesur Addysg (Cymru) 2009.

Proses TAAAC

Mae'n rhaid i unrhyw un sy'n awyddus i wneud hawliad neu apêl i TAAAC lenwi ac anfon y ffurflen gais berthnasol i TAAAC.

Mewn gwrandawriad TAAAC mae'r panel yn cynnwys Cadeirydd sydd â chymwysterau cyfreithiol a dau Aelod o'r Panel Byd Addysg. Mae'r Aelodau o'r Panel Byd Addysg wedi cael eu penodi oherwydd eu harbenigedd cyffredinol a'u gwybodaeth am y byd addysg.

Fel arfer caiff gwrandawiadau TAAAC eu cynnal yn breifat mewn lleoliad sy'n agos at gartref y ceisydd.

Aelodau TAAAC

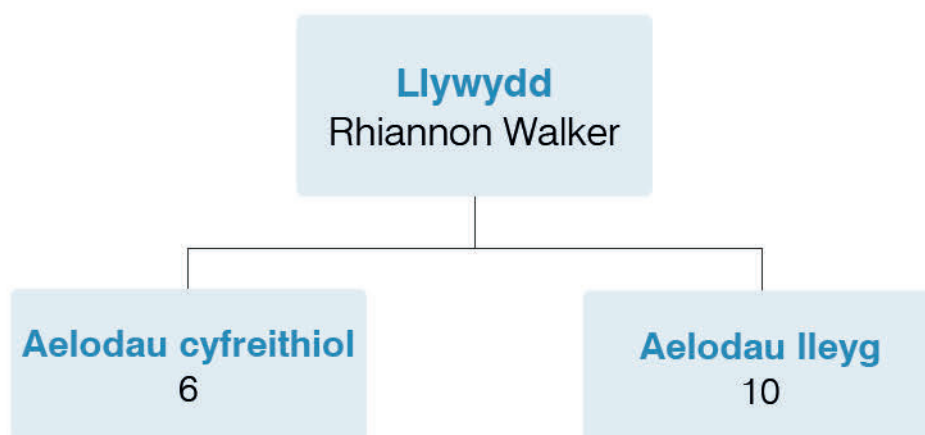
Yr Arglwydd Ganghellor sy'n gyfrifol am benodi ac ailbenodi Llywydd a Chadeiryddion. Gweinidogion Cymru sy'n penodi Aelodau'r Panel o Fyd Addysg.

Llywydd: Y Llywydd sy'n gyfrifol am reolaeth farnwrol gyffredinol y Tribiwnlys.

Cadeiryddion: Rheolir gwrandawiadau'r Tribiwnlys gan gadeirydd, ac mae'n rhaid bod ganddo gymhwyster cyfreithiol. Byddant yn ysgrifennu ac yn llofnodi penderfyniadau, rhoi gwybod am ohiriadau a phennu cyfarwyddiadau lle bo angen.

Aelodau'r Panel o Fyd Addysg: Mae Aelodau'r Panel o Fyd Addysg yn dod ag ystod eang o brofiadau a gwybodaeth berthnasol i bob Gwrandawriad. Maent yn eistedd mewn achosion sy'n ymwneud ag Apeliadau Anghenion Addysgol Arbennig a Hawliadau Gwahaniaethu ar sail Anabledd.

Yr Ysgrifenyddiaeth: Yr Ysgrifenyddiaeth sy'n gyfrifol am y gwaith gweinyddol o ddydd i ddydd, mae'n delio â'r holl waith papur rhagarweiniol ac yn prosesu ceisiadau i'r Tribiwnlys. Mae'r Ysgrifenyddiaeth yn ymgynghori â'r Llywydd ar unrhyw bwyntiau cyfreithiol sy'n codi yn ystod apeliadau neu hawliadau ac yn trosglwyddo Cyfarwyddiadau'r Llywydd yn ysgrifenedig i'r partïon yn yr achos. Mae'r ysgrifenyddiaeth yn bwynt cyswllt ar gyfer y Llywydd, Aelodau a phartïon yn yr achos ac mae clerc yn bresennol ym mhob gwrandawriad i sicrhau bod achosion yn mynd rhagddynt yn effeithlon.

Penodiadau

Penodwyd 2 aelod cyfreithiol newydd i Dribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru yn ystod cyfnod yr adroddiad. Fe gafodd 2 aelod cyfreithiol arall eu benthyg o Dribiwnlysoedd ehangach Cymru i Dribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru.

Hyfforddiant

Cynhaliwyd cynhadledd hyfforddiant i'r holl aelodau ym mis Tachwedd 2017. Cynhaliwyd hyfforddiant cyfreithiol hefyd ym mis Mawrth 2018. Cwblhaodd 2 aelod cyfreithiol newydd eu hyfforddiant sefydlu ym mis Gorffennaf 2018.

Cysylltu â TAAAC

I gysylltu ag Ysgrifenyddiaeth TAAAC:

Cyfeiriad TAAAC: Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru
Adeiladau'r Llywodraeth
Spa Road East
Llandrindod
Powys
LD1 5HA

Llinell Gymorth TAAAC: 03000 259800

Ffacs TAAAC: 03000 259801

E-bost TAAAC: tribunal.enquiries@gov.wales

Defnyddio TAAAC

Mae TAAAC yn hapus i gyfathrebu â chi yn Gymraeg neu yn Saesneg. Os nad oes neb sy'n siarad Cymraeg ar gael ar unwaith, byddwn yn trefnu i aelod Cymraeg o staff eich ffonio chi'n ôl.

Gallwch ddewis cael cynnal eich gwrandawriad yn Gymraeg neu yn Saesneg. Os nad Cymraeg na Saesneg yw eich iaith gyntaf a'ch bod yn dymuno siarad yn eich iaith gyntaf yn ystod y gwrandawriad, gallwn drefnu i gyfieithydd fod yn bresennol. Os oes angen dehonglydd iaith arwyddion i ddod i'r gwrandawriad, byddwn yn trefnu hynny.

Bydd darpariaeth yn cael ei wneud os bydd anabledd neu ofynion eraill o ran mynediad gennych chi, neu unrhyw un sy'n dod gyda chi i'r gwrandawriad, yn effeithio ar ein trefniadau ar gyfer y gwrandawriad.

Er mwyn gallu trefnu i gael dehonglwyr neu er mwyn darparu ar gyfer unrhyw anghenion ychwanegol sydd gan y mynychwyr, rhaid rhoi digon o rybudd i'r ysgrifenyddiaeth ymlaen llaw.

Adran 2 – Perfformiad a Chynnydd

Yn yr adran hon:

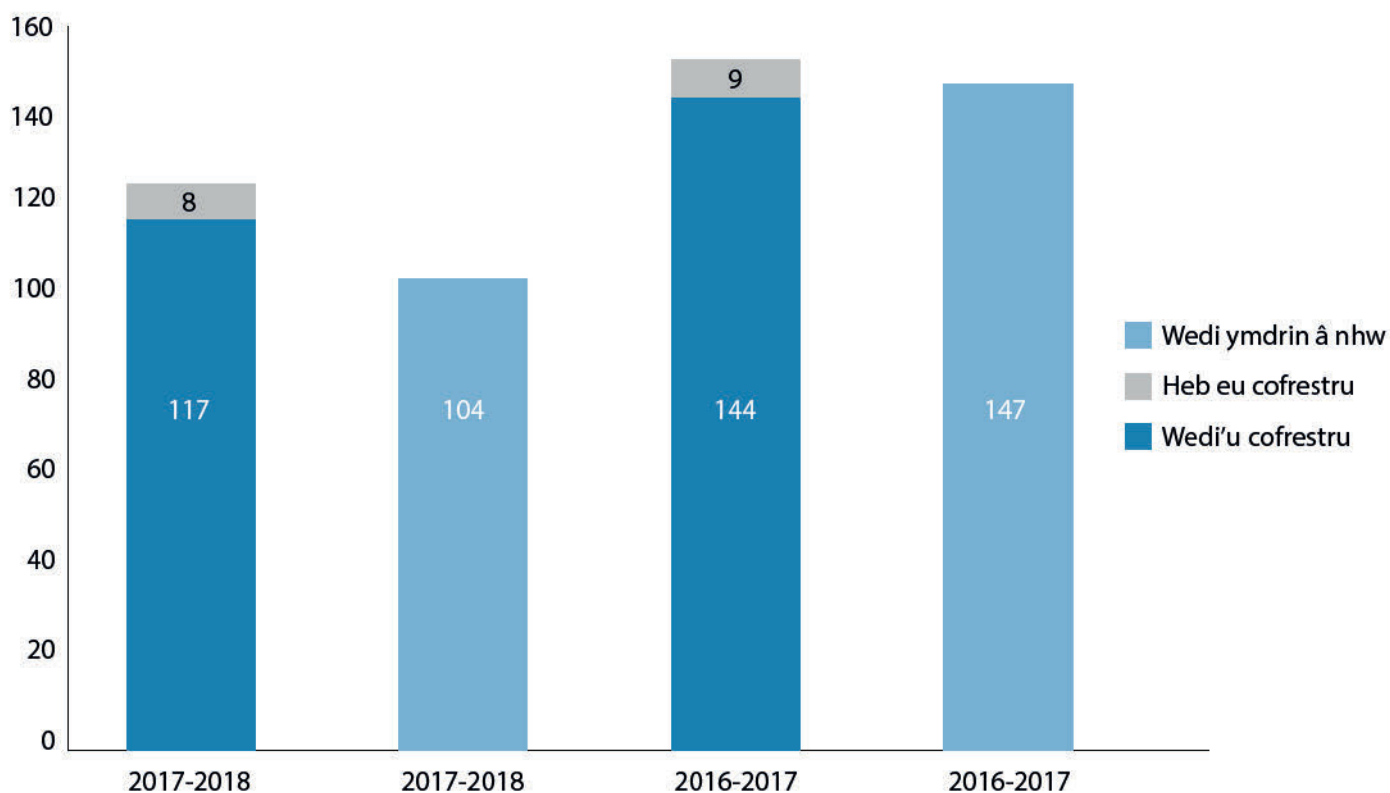
- Niferoedd ac ystadegau
- Data Gwrandawiadau
- Adolygiadau ac apeliadau pellach
- Cyflawni yn erbyn dangosyddion perfformiad allweddol
- Cwynion

Niferoedd ac Ystadegau

Mae blwyddyn Tribiwnlys yn rhedeg o fis Medi i fis Awst. Dyma'r ystadegau a gaiff eu casglu:

Apeliadau a ddaeth i law ac yr ymdriniwyd â nhw yn 2017-18, o'i gymharu â 2016-17	Siart 2.1	Tud 10
Mathau o apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18, o'i gymharu â 2016-2017	Tabl 2.2	Tud 10
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-2018 yn ôl awdurdod lleol, o'i gymharu â 2016-2017	Tabl 2.3	Tud 11
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl awdurdod lleol a'r math o apêl (Rhan 1)	Tabl 2.4	Tud 12
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl awdurdod lleol a'r math o apêl (Rhan 2)	Tabl 2.4	Tud 13
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 am bob 10,000 o boblogaeth ysgol ym mhob awdurdod lleol, o'i gymharu â 2016-17	Siart 2.5	Tud 14
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl oedran ysgol a'r math o apêl	Tabl 2.6	Tud 15
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl oedran ysgol ac awdurdod lleol	Tabl 2.7	Tud 16
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl angen addysgol arbennig, o'i gymharu â 2016-17	Siart 2.8	Tud 17
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl rhywedd	Siart 2.9	Tud 17
Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl tarddiad ethnig	Siart 2.10	Tud 18
Apeliadau yn ôl canlyniad 2017-18, o'i gymharu â 2016-17	Tabl 2.11	Tud 18
Apeliadau yn ôl canlyniad a math o apêl 2017-18 (Rhan 1)	Tabl 2.12	Tud 19
Apeliadau yn ôl canlyniad a math o apêl 2017-18 (Rhan 2)	Tabl 2.12	Tud 19
Apeliadau yn ôl canlyniad ac awdurdod lleol 2017-18	Tabl 2.13	Tud 20
Hawliadau sy'n ymwneud ag achosion honedig o wahaniaethu ar sail anabledd a gofrestrwyd ac yr ymdriniwyd â nhw yn 2017-18, o'i gymharu â 2016-17	Siart 2.14	Tud 21
Mathau o hawliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18, o'i gymharu â 2016-17	Tabl 2.15	Tud 21
Hawliadau sy'n ymwneud ag achosion honedig o wahaniaethu ar sail anabledd yn ôl canlyniad yn 2017-18, o'i gymharu â 2016-17	Siart 2.16	Tud 21

Siart 2.1 Apeliadau a ddaeth i law ac yr ymdriniwyd â nhw yn 2017-18, o'i gymharu â 2016-17

Tabl 2.2 Mathau o apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18, o'i gymharu â 2016-2017

Math o Apêl	2017-2018		2016-2017	
	Cyfanswm yr Apeliadau 117		Cyfanswm yr Apeliadau 144	
Gwrthod Asesu	44	37%	65	45%
Gwrthod rhoi Datganiad	19	16%	18	13%
Gwrthod Ailasesu	2	2%	1	1%
Rhoi'r Gorau i Ddatganiad	1	1%	2	1%
Cynnwys Datganiad Rhannau 2 a 3	11	9%	14	10%
Cynnwys Datganiad Rhannau 2, 3 a 4	16	14%	25	17%
Cynnwys Datganiad Rhan 3 yn unig	12	10%	6	4%
Cynnwys Datganiad Rhan 4 yn unig	9	8%	12	8%
Cynnwys Datganiad Rhannau 3 a 4	3	3%	1	1%

Tabl 2.3 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl awdurdod lleol, o'i gymharu â 2016-17

	2017-2018		2016-2017	
	Nifer yr Apeliadau	Canran yr Apeliadau	Nifer yr Apeliadau	Canran yr Apeliadau
Blaenau Gwent	6	5%	1	1%
Pen-y-bont ar Ogwr	6	5%	10	7%
Caerffili	3	3%	3	2%
Caerdydd	9	8%	9	6%
Sir Gaerfyrddin	3	3%	8	6%
Ceredigion	2	2%	4	3%
Conwy	10	9%	14	10%
Sir Ddinbych	5	4%	3	2%
Sir y Fflint	2	2%	2	1%
Gwynedd	2	2%	2	1%
Merthyr Tudful	4	3%	0	0%
Sir Fynwy	1	1%	2	1%
Castell-nedd Port Talbot	2	2%	4	3%
Casnewydd	10	9%	10	7%
Sir Benfro	7	6%	5	3%
Powys	4	3%	4	3%
Rhondda Cynon Taf	15	13%	21	15%
Abertawe	17	15%	29	20%
Torfaen	2	2%	3	2%
Bro Morgannwg	6	5%	6	4%
Wrecsam	0	0%	3	2%
Ynys Môn	1	1%	1	1%

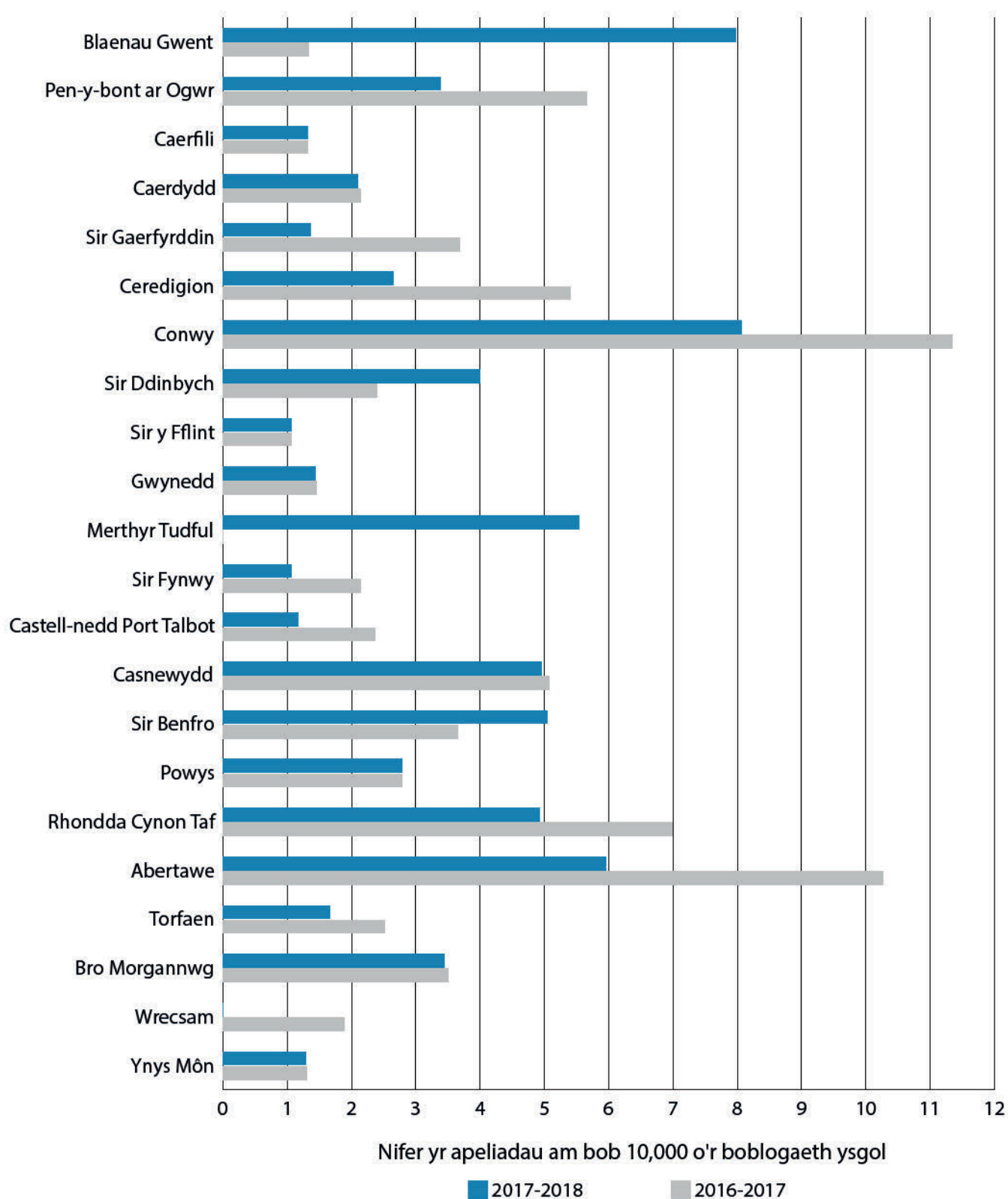
Tabl 2.4 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl awdurdod lleol a'r math o apêl
(Rhan 1)

	Gwrthod Asesu	Gwrthod rhoi Datganiad	Gwrthod Ailasesu	Rhoi'r Gorau i Gynnal
Blaenau Gwent	3	1	0	1
Pen-y-bont ar Ogwr	1	2	0	0
Caerffili	0	1	0	0
Caerdydd	4	1	0	0
Sir Gaerfyrddin	2	0	0	0
Ceredigion	1	0	0	0
Conwy	3	4	1	0
Sir Ddinbych	1	2	0	0
Sir y Fflint	0	0	0	0
Gwynedd	0	2	0	0
Merthyr Tudful	0	1	0	0
Sir Fynwy	0	0	0	0
Castell-nedd Port Talbot	0	1	0	0
Casnewydd	5	0	0	0
Sir Benfro	2	0	0	0
Powys	2	1	0	0
Rhondda Cynon Taf	10	0	0	0
Abertawe	17	1	0	0
Torfaen	1	1	0	0
Bro Morgannwg	2	1	0	0
Wrecsam	0	0	0	0
Ynys Môn	0	1	0	0

Tabl 2.4 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl awdurdod lleol a'r math o apêl
(Rhan 2)

	Cynnwys Datganiad Rhannau 2 a 3	Cynnwys Datganiad Rhannau 2, 3 a 4	Cynnwys Datganiad Rhan 3	Cynnwys Datganiad Rhannau 3 a 4	Cynnwys Datganiad Rhan 4
Blaenau Gwent	1	0	0	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	0	1	2	0	0
Caerffili	1	0	1	0	0
Caerdydd	0	2	0	1	1
Sir Gaerfyrddin	0	0	0	0	1
Ceredigion	0	0	0	0	1
Conwy	0	1	1	0	0
Sir Ddinbych	1	1	0	0	0
Sir y Fflint	0	0	2	0	0
Gwynedd	0	0	0	0	0
Merthyr Tudful	1	0	0	0	2
Sir Fynwy	0	1	0	0	0
Castell-nedd Port Talbot	1	0	0	0	0
Casnewydd	1	0	2	0	2
Sir Benfro	2	2	0	1	0
Powys	0	0	1	0	0
Rhondda Cynon Taf	1	1	3	0	0
Abertawe	1	5	0	1	2
Torfaen	0	0	0	0	0
Bro Morgannwg	1	2	0	0	0
Wrecsam	0	0	0	0	0
Ynys Môn	0	0	0	0	0

Siart 2.5 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 am bob 10,000 o'r boblogaeth ysgol
ym mhob awdurdod lleol, o'i gymharu â 2016-17

Tabl 2.6 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl oedran ysgol a'r math o apêl

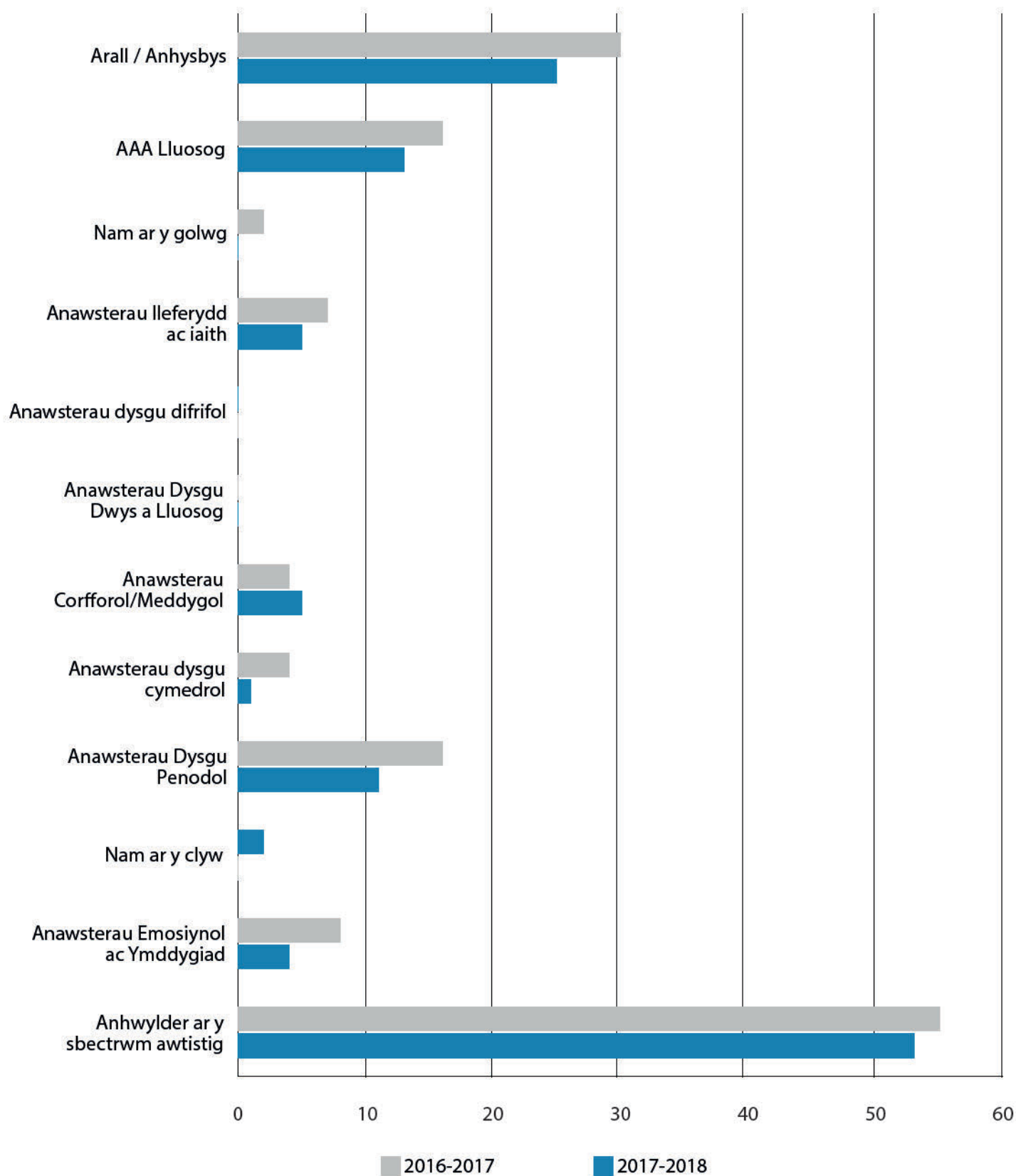
	Nifer yr apeliadau			
	Meithrin	Cynradd	Pontio Cynradd ¹	Uwchradd
Gwrthod Asesu	3	30	0	11
Gwrthod rhoi Datganiad	0	12	1	6
Cynnwys Datganiad Rhannau 2 a 3	0	5	1	5
Cynnwys Datganiad Rhannau 2, 3 a 4	1	9	1	5
Cynnwys Datganiad Rhan 3	0	6	2	4
Cynnwys Datganiad Rhannau 3 a 4	0	0	0	3
Cynnwys Datganiad Rhan 4	0	4	1	4
Gwrthod Ailasesu	0	1	0	1
Rhoi'r Gorau i Ddatganiad	0	0	0	1
Cyfanswm	4	67	6	40

¹ Pontio cynradd – blwyddyn olaf addysg gynradd cyn dechrau ysgol uwchradd

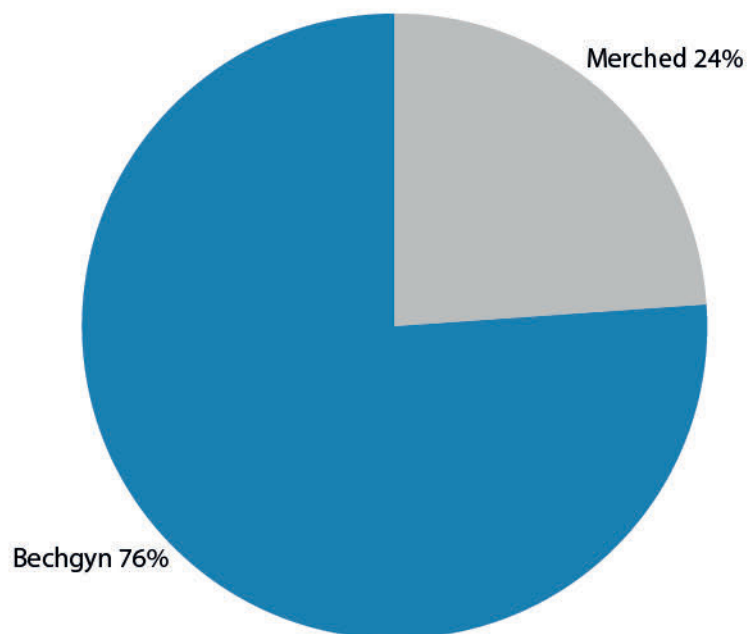
Tabl 2.7 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl oedran ysgol ac awdurdod lleol

	Nifer yr apeliadau			
	Meithrin	Cynradd	Pontio Cynradd	Uwchradd
Blaenau Gwent	0	4	0	2
Pen-y-bont ar Ogwr	0	3	1	2
Caerffili	0	3	0	0
Caerdydd	0	3	1	5
Sir Gaerfyrddin	0	2	0	1
Ceredigion	0	2	0	0
Conwy	0	6	0	4
Sir Ddinbych	0	1	0	4
Sir y Fflint	0	2	0	0
Gwynedd	0	1	0	1
Merthyr Tudful	0	2	1	1
Sir Fynwy	0	1	0	0
Castell-nedd Port Talbot	0	1	1	0
Casnewydd	1	8	1	0
Sir Benfro	0	3	0	4
Powys	0	2	0	2
Rhondda Cynon Taf	1	10	1	3
Abertawe	2	10	0	5
Torfaen	0	0	0	2
Bro Morgannwg	0	2	0	4
Wrecsam	0	0	0	0
Ynys Môn	0	1	0	0
Cyfanswm	4	67	6	40

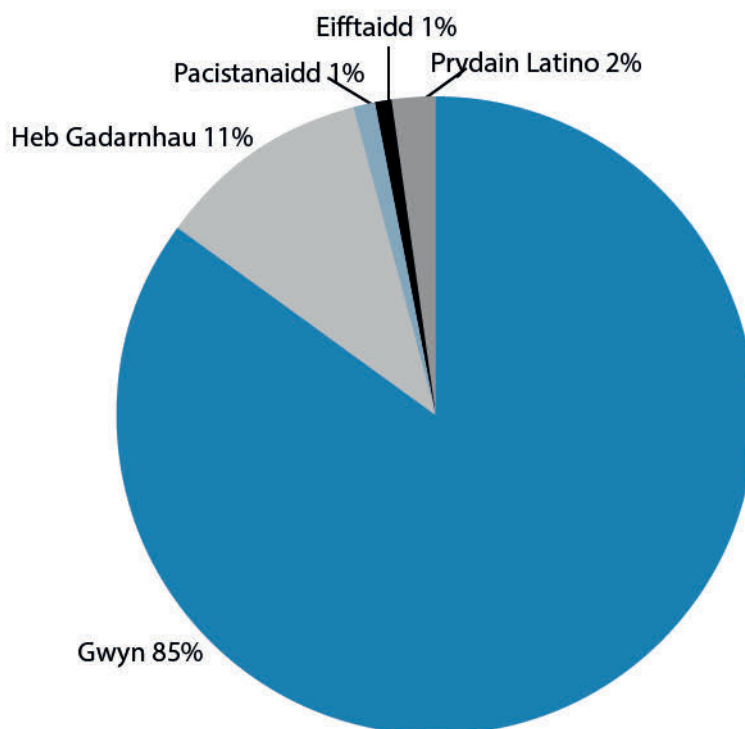
Siart 2.8 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl angen addysgol arbennig, o'i gymharu â 2016-17

Siart 2.9 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl rhywedd

Siart 2.10 Apeliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18 yn ôl tarddiad ethnig

Tabl 2.11 Apeliadau yn ôl canlyniad 2017-18 (gan gynnwys apeliadau a gafodd eu cario drosodd), o'i gymharu â 2016-17

	2017-2018		2016-2017	
	Gwirioneddol	Canran	Gwirioneddol	Canran
Wedi'u caniatáu ²	43	30%	67	39%
Wedi'u tynnu'n ôl ³	24	17%	29	17%
Wedi'u tynnu'n ôl drwy gydsyniad	8	6%	18	10%
Wedi'u cadarnhau'n llawn	15	11%	15	9%
Wedi'u cadarnhau'n rhannol	4	3%	6	4%
Wedi'u gwrthod	10	7%	8	5%
Wedi'u dychwelyd ⁴	1	1%	0	0%
Wedi'u dileu ⁵	0	0%	4	2%
Ar y gweill ⁶	35	25%	23	14%
Cyfanswm	140	100%	170	100%

² Wedi'u caniatáu – caiff achosion eu caniatáu pan fydd ALI yn rhoi gwybod i'r Tribiwnlys nad yw'n gwrthwynebu'r apêl bellach ac mae wedi cytuno i wneud yr hyn mae'r apelydd wedi'i ofyn yn ei apêl.

³ Wedi'u tynnu'n ôl – bydd achosion yn cael eu tynnu'n ôl pan nad yw'r apelydd yn awyddus i barhau â'i apêl rhagor. Bydd apêl yn cael ei dynnu'n ôl drwy gydsyniad pan fydd y partïon wedi dod i gytundeb a'r rhiant yn cytuno i dynnu ei apêl yn ôl ar sail diwygiadau y cytunwyd arnynt.

⁴ Wedi'u dychwelyd – mae'r tribiwnlys yn penderfynu y dylid anfon yr apêl yn ôl at yr ALI yn gofyn iddo ailystyried ei benderfyniad gwreiddiol.

⁵ Wedi'u dileu – caiff achosion eu dileu pan nad yw/na fydd yn berthnasol i awdurdodaeth y tribiwnlys eu hystyried rhagor. Bydd hyn yn dod â'r apêl i'w derfyn.

⁶ Ar y gweill – mae achos ar y gweill yn y tribiwnlys.

Tabl 2.12 Apeliadau yn ôl canlyniad a math o apêl 2017-18 (Rhan 1)

	Gwrthod Asesu	Gwrthod rhoi Datganiad	Gwrthod Ailasesu	Rhoi'r Gorau i Gynnal
Wedi'u caniatáu	31	9	1	0
Wedi'u tynnu'n ôl	4	3	0	1
Wedi'u cadarnhau'n llawn	1	3	0	0
Wedi'u cadarnhau'n rhannol	0	0	0	0
Wedi'u gwrthod	4	5	0	0
Wedi'u dychwelyd	0	1	0	0
Wedi'u dileu	0	0	0	0
Ar y gweill	10	3	1	0
Cyfanswm	50	24	2	1

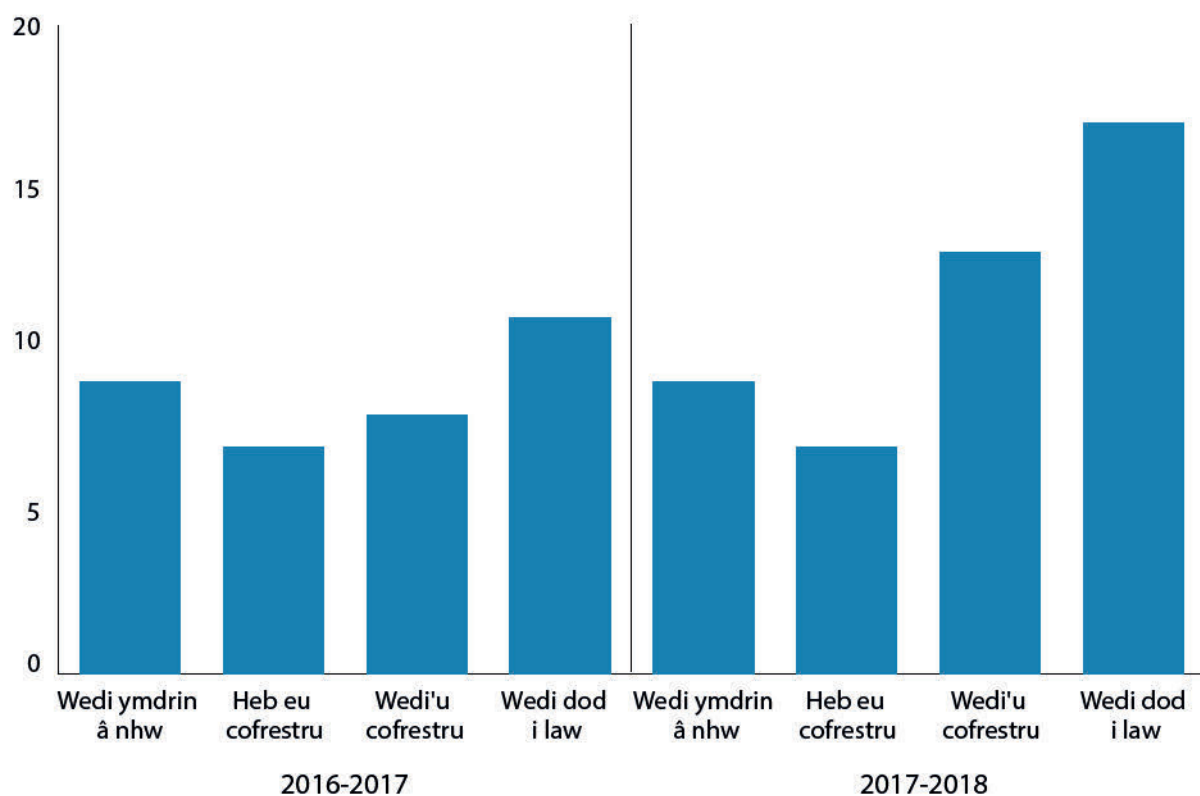
Tabl 2.12 Apeliadau yn ôl canlyniad a math o apêl 2017-18 (Rhan 2)

	Cynnwys Datganiad Rhannau 2 a 3	Cynnwys Datganiad Rhannau 2, 3 a 4	Cynnwys Datganiad Rhan 3	Cynnwys Datganiad Rhannau 3 a 4	Cynnwys Datganiad Rhan 4
Wedi'u caniatáu	0	0	0	0	2
Wedi'u tynnu'n ôl	2	6	3	2	3
Wedi'u tynnu'n ôl drwy gydsyniad	2	5	0	0	1
Wedi'u cadarnhau'n llawn	3	6	1	0	1
Wedi'u cadarnhau'n rhannol	1	2	0	0	1
Wedi'u gwrthod	0	0	0	0	1
Wedi'u dychwelyd	0	0	0	0	0
Wedi'u dileu	0	0	0	0	0
Ar y gweill	4	7	8	1	1
Cyfanswm	2	5	0	0	1

Tabl 2.13 Apeliadau yn ôl canlyniad ac awdurdod lleol 2017-18

	Wedi'u caniatáu	Wedi'u tynnu'n ôl	Wedi'u tynnu'n ôl drwy gydsyniad	Wedi'u cadarnhau'n llawn	Wedi'u cadarnhau'n rhannol	Wedi'u gwrthod	Wedi'u dileu	Ar y gweill
Blaenau Gwent	4	1	0	1	0	0	0	0
Pen-y-bont ar Ogwr	2	0	1	3	0	0	0	3
Caerffili	0	2	1	0	1	0	0	0
Caerdydd	2	2	0	2	1	1	0	3
Sir Gaerfyrddin	2	1	0	0	0	1	0	0
Ceredigion	1	1	0	0	0	0	0	0
Conwy	5	1	0	0	1	2	0	2
Sir Ddinbych	1	0	0	2	0	1	0	0
Sir y Fflint	0	1	0	1	0	1	0	0
Gwynedd	1	0	0	0	0	2	0	0
Merthyr Tudful	0	2	2	0	0	0	0	0
Sir Fynwy	0	1	0	0	0	0	0	0
Castell-nedd Port Talbot	1	1	0	0	0	0	0	0
Casnewydd	0	2	0	1	0	1	0	6
Sir Benfro	3	1	1	0	0	0	0	5
Powys	1	1	0	1	0	0	0	2
Rhondda Cynon Taf	7	2	2	0	0	1	0	7
Abertawe	8	4	1	4	1	0	0	1
Torfaen	3	0	0	0	0	0	0	0
Bro Morgannwg	2	1	0	0	0	0	0	3
Wrecsam	0	0	0	0	0	0	0	0
Ynys Môn	0	0	0	0	0	0	0	1
Cyfanswm	43	24	8	15	4	9	0	35

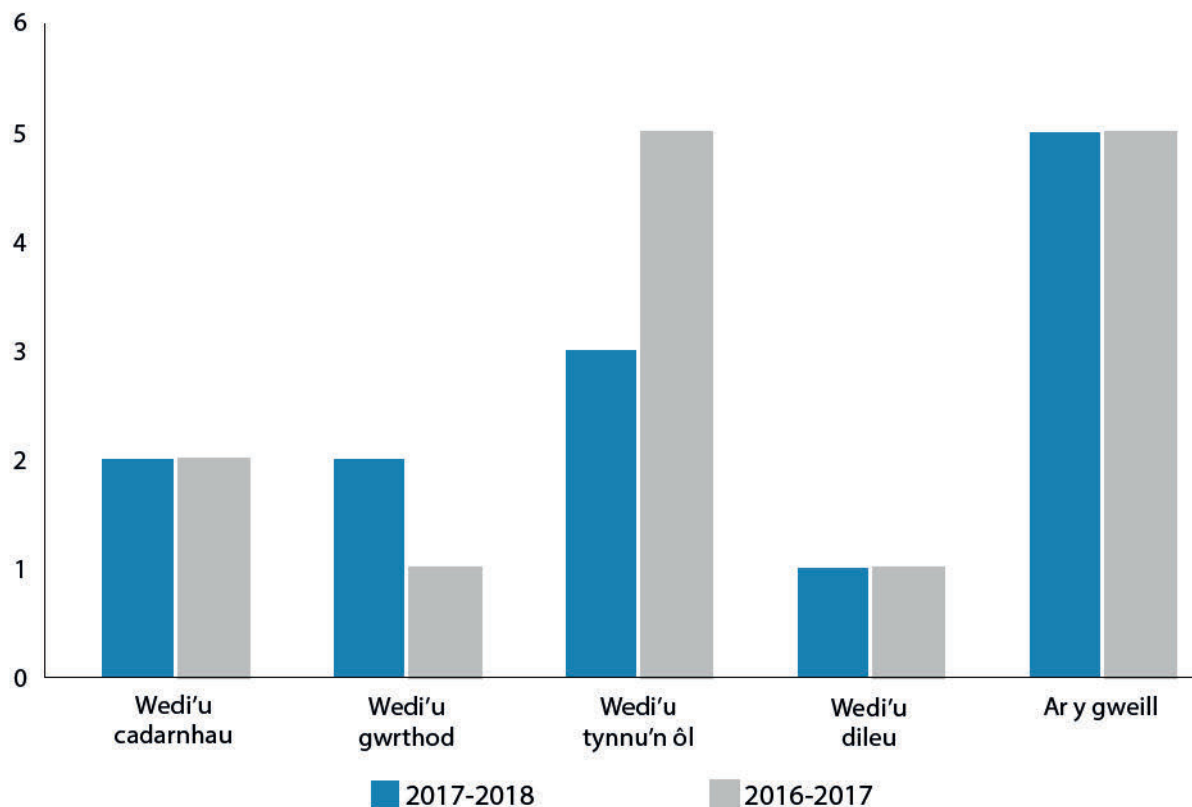
Siart 2.14 Hawliadau sy'n ymwneud ag achosion honedig o wahaniaethu ar sail anabledd a gofrestrwyd ac yr ymdriniwyd â nhw yn 2017-18, o'i gymharu â 2016-17

Tabl 2.15 Mathau o hawliadau a gofrestrwyd yn ystod 2017-18, o'i gymharu â 2016-17

Math o hawliad	2017-2018		2016-2017	
	Cyfanswm yr hawliadau 13		Cyfanswm yr hawliadau 8	
Derbyn i'r Ysgol	0	0%	0	0%
Addysg	11	85%	4	50%
Gwahardd	2	15%	4	50%

Siart 2.16 Hawliadau sy'n ymwneud ag achosion honedig o wahaniaethu ar sail anabledd yn ôl canlyniad yn 2017-18, o'i gymharu â 2016-17

Data Gwrandawriadau

Yn ystod 2017-2018, aeth 37 o achosion ymlaen i wrandawriad, gan arwain at gyfanswm o 42 o ddiwrnodau gwrandawriad:

Check the figures

Math	Hyd (diwrnodau)
Apêl	37 diwrnod gwrandawriad
Hawlio	5 diwrnod gwrandawriad

Adolygiadau ac apeliadau pellach

Gall partïon wneud cais i benderfyniad y Tribiwnlys gael ei adolygu ar sail gyfyngedig. Yn ystod y cyfnod yr adroddiad hwn, cafwyd tri chais, caniatwyd dau a gwrthodwyd un.

Gall partïon ofyn am ganiatâd y Tribiwnlys i wneud cais i'r Uwch Dribiwnlys os ydynt yn meddwl bod penderfyniad y Tribiwnlys yn anghywir o safbwynt y gyfraith. Dros gyfnod yr adroddiad hwn, gwnaethpwyd 2 gais am ganiatâd. Gwrthododd y Tribiwnlys roi caniatâd mewn un achos a chaniatáu adolygiad yn yr ail achos. Mae'r Tribiwnlys hefyd yn delio ag un achos a ddychwelwyd ato gan y Tribiwnlys Uchaf.

Cyflawni yn erbyn dangosyddion perfformiad allweddol

Er mwyn monitro pa mor effeithiol mae gwasanaethau'n cael eu darparu, mae gennym ddangosyddion perfformiad allweddol ar gyfer mesur dwy agwedd allweddol ar ein busnes; sef cyflymder ein gwasanaeth ac ansawdd y gwasanaeth drwy foddhad cwsmeriaid.

Er mwyn mesur cyflymder ein gwasanaeth, mae gennym gyfres o ddangosyddion perfformiad sylfaenol sy'n seiliedig ar yr amser a gymerir i brosesu cais – o'r adeg y bydd cais yn cyrraedd i'r gwrandawriad neu pan fydd wedi'i gwblhau (gweler isod). Er mwyn mesur boddhad cwsmeriaid, defnyddiwyd dangosydd gennym sy'n deillio o arolygon cyfnodol ar foddhad cwsmeriaid a ddarperir wrth i achos ddod i ben (gweler adran 3).

Cyflymder ein gwasanaeth

Targed: Trin 95% o'r ymholiadau cyn-cofrestru cyn pen 10 niwrnod gwaith ar ôl derbyn y Ffurflen Gais/Apêl	→	Cyrhaeddwyd y targed mewn 98% o'r achosion
Targed: Cofrestru 95% o Apeliadau/Hawliadau cyn pen 10 niwrnod gwaith ar ôl derbyn y Ffurflen Gais/Apêl	→	Cyrhaeddwyd y targed mewn 95% o'r achosion
Targed: Rhoi 75% o'r penderfyniadau cyn pen 10 diwrnod gwaith ar ôl y gwrandawriad	→	Cyrhaeddwyd y targed mewn 72% o'r achosion
Targed: Ymdrin â 75% o Apeliadau/Hawliadau cyn pen 20 wythnos	→	Cyrhaeddwyd y targed mewn 99% o'r achosion

Cwynion

Derbyniodd y Tribiwnlys gwynion yn ymwneud ag un achos yn ystod y flwyddyn.

Adran 3 – Ein Cwsmeriaid

Yn yr adran hon:

- Arolwg boddhad cwsmeriaid

Arolwg boddhad cwsmeriaid

Mae'r Tribiwnlys yn ceisio ei orau i wella'r modd y darperir gwasanaethau cwsmeriaid a'r nod yw sicrhau bod ein cwsmeriaid wrth wraidd popeth a wnawn.

Caiff ein harolwg boddhad cwsmeriaid ei rannu ar ddiwedd achos. Mae canlyniadau'r arolwg yn ein galluogi i ddeall yn well beth yw anghenion ein cwsmeriaid, a bydd yn rhoi cipolwg gwerthfawr ar feysydd llwyddiannus y Tribiwnlys, yn ogystal â thynnu sylw at y meysydd hynny y mae angen i'r Tribiwnlys eu gwella.

Cawsom 3 ffurflen wedi'i llenwi yn ystod cyfnod 2017-2018. Roedd y sylwadau ar y cyfan yn rhai cadarnhaol o ran cyfathrebu, gwasanaeth a gwefan y Tribiwnlys.

Adran 4 – Blaenoriaethau Busnes

Yn yr adran hon:

- Blaenoriaethau busnes ar gyfer 2017-2018

Mae'n bwysig bod TAAAC yn parhau i ddatblygu er mwyn darparu'r gwasanaethau gorau posibl i'n defnyddwyr. Mae'r adran hon yn ymwneud â sut y bydd TAAAC yn adeiladu ar ei gyflawniadau drwy ganolbwyntio ar flaenoriaethau busnes a'n hymrwymiad i'n defnyddwyr.

- Cynllunio a chynnal digwyddiad hyfforddi i'r holl aelodau
- Cynllunio a chynnal cyfarfodydd Grŵp Defnyddwyr yng ngogledd a de Cymru
- Trefnu a chynnal gwerthusiadau ar gyfer yr holl aelodau
- Parhau i fonitro a diweddarau gwefan Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru
- Parhau i gyfrannu at ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y bil anghenion dysgu ychwanegol a'r tribiwnlys addysg
- Darparu gwasanaeth effeithiol ac effeithlon, bodloni dangosyddion perfformiad allweddol ac ymateb i adborth mewn arolygon boddhad cwsmeriaid.

Adran 5 – Gwariant

Yn yr adran hon, ein:

- Gwariant ar gyfer blwyddyn ariannol mis Ebrill 2017 i fis Mawrth 2018

Gwariant ar gyfer blwyddyn ariannol 2017-2018

Cynnwys	Swm
Ffioedd a Threuliau'r aelodau ar gyfer achosion y tribiwnlys	£162,070
Digwyddiadau'r Tribiwnlys (gan gynnwys costau gwrandawiadau)	£29,036
Cyfanswm*	£191,106

* wedi'i dalgrynnu i'r £1,000 agosaf